

środa, 31.10.2018

Wszystkich Świętych - trzeba to wiedzieć czyli podstawowe terminy

1 listopada Kościół obchodzi radosną uroczystość Wszystkich Świętych. W tym dniu czcimy tych wszystkich, którzy swoje życie przeżyli w łączności z Chrystusem, idąc Jego drogą i naśladowując Go. Chodzi nie tylko o tych, którzy są powszechnie znani i otaczani kultem (np. św. Faustyna, św. Pio, św. Matka Teresa z Kalkuty, św. Teresa z Lisieux, św. Jan Paweł II i wielu innych), ale także o tych, którzy pozostają anonimowi. W początkach chrześcijaństwa nie oddawano publicznej czci nikomu ze stworzeń - ani ludziom, ani nawet aniołom. Jednak już w Nowym Testamencie można dostrzec pewne ślady początku czci świętych. Pochwały, jakie daje sam Jezus św. Janowi Chrzcicielowi (Mt 11, 7-11), cześć, z jaką św. Paweł wyraża się o Abrahamie (Rz 4, 18-22) i Melchizedeku (Hbr 5, 6; 7, 1-4), genealogia Dawida jako prarodzica Jezusa Chrystusa (Mt 1, 1-17; Łk 3, 23-38), podziw dla bohaterskiej śmierci św. Szczepana (Dz 6-7) - wszystko to naprowadza na wiarę pierwotnego Kościoła, że osoby te są nie tylko zbawione i cieszą się chwałą w niebie, ale że mają także moc wspierania swoich braci na ziemi przez orędownictwo za nimi. Wizerunki Najświętszej Maryi Panny w katakumbach przedstawiające Ją w aureoli, w postawie siedzącej na tronie, są pierwszym wyraźnym śladem Jej kultu w chrześcijaństwie. Sobór powszechny w Efezie (431), zwołany w obronie tytułu Bożego Macierzyństwa Maryi, przyczynił się do rozszerzenia i pogłębienia kultu Maryi. Od tego czasu Kościół zaczyna obchodzić święta ku Jej czci i stawiać świątynie ku Jej chwale. Poeci chrześcijańscy układają hymny i publiczne modlitwy, które wchodzą także do liturgii. Spośród świętych na pierwszym miejscu doznają czci męczennicy. Pilnie spisuje się okoliczności ich śmierci w tak zwanych *Aktach męczeństwa*, stawia się im nagrobki, sprawuje się na ich grobach obrzędy liturgiczne, wzywa się ich pośrednictwa. Od IV w. natrafiamy na wyraźne ślady kultu wyznawców. Do pierwszych, którzy zasłużyli sobie w Kościele na kult publiczny, należeli św. Hilary z Poitiers (+ 368), św. Ambroży (+ 397) i św. Marcin z Tours (+ ok. 397-401) na Zachodzie, a na Wschodzie: św. Paweł Pustelnik (+ 342), św. Antoni Pustelnik (+ 356), św. Efreem (+ 373) i św. Bazyli Wielki (+ 379). Kościół nie wszystkim świętym daje jednakową rangę. Wyraźnie w swojej liturgii wyróżnia Maryję - tak co do liczby Jej świąt, jak i ich rangi. Po Matce Bożej wyróżnia kult św. Józefa, następnie kult św. Jana Chrzciciela i Apostołów, aniołów, świętych doktorów, zakonodawców, męczenników. Wprowadzenie gradacji: uroczystość, święto, wspomnienie obowiązkowe i wspomnienie dowolne jest wyraźnym tego potwierdzeniem. Ostatnia reforma kalendarza i liczne beatyfikacje i kanonizacje pontyfikatu Jana Pawła II wprowadziły ważną nowość - dla podkreślenia uniwersalizmu swego przeznaczenia Kościół przypomina świętych wielu ras i kontynentów.

Kanonizacja to uroczyste ogłoszenie kogoś świętym. Poprzedza ją zwykle **beatyfikacja** - ogłoszenie kogoś błogosławionym. Oba te wydarzenia poprzedza zawsze proces kanoniczny (zwany odpowiednio kanonizacyjnym lub beatyfikacyjnym). Może się on rozpocząć najwcześniej 5 lat po śmierci danej osoby (zdarzają się wyjątki, np. w przypadku Matki Teresy z Kalkuty czy Jana Pawła II). Proces odbywa się pod nadzorem postulatora - osoby czy wspólnoty (np. zakonu). Postulator powinien najpierw ustalić, czy dana osoba cieszy się opinią świętości, tzn. czy ludzie widzą w niej świętego, czy zginęła śmiercią męczeńską lub praktykowała w swoim życiu w sposób ponadprzeciętny cnoty. Nowy święty ma być wzorem do naśladowania. Postulator bada też, czy Bóg udziela szczególnych łask za wstawiennictwem kandydata na ołtarze. Po spełnieniu tych warunków może rozpocząć się dochodzenie diecezjalne. Postulator kieruje prośbą o wszczęcie postępowania do ordynariusza diecezji, w której zmarł kandydat. Przedstawia przy tym jego życiorys i najważniejsze informacje o jego działalności. Sporządza także listę świadków, którzy będą zeznawać w procesie. Od momentu rozpoczęcia postępowania diecezjalnego kandydatowi przysługuje tytuł sługi Bożego. Teraz analizie są poddawane jego pisma i wszelkie dotyczące go dokumenty (np. prace naukowe, artykuły, wydane książki, listy). Przesłuchuje się też świadków. Po zakończeniu postępowania w diecezji (które może trwać nawet kilkadziesiąt lat), dokumenty trafiają do watykańskiej Kongregacji Spraw

Kanonizacyjnych. Kongregacja wydaje zezwolenie na rozpoczęcie procesu kanonizacyjnego, nadzoruje jego przebieg i zatwierdza postulatora. Określa warunki, jakie muszą zostać spełnione w czasie procesu. Z przesłanych do Kongregacji materiałów sporządzane jest tzw. *Positio* - obszerne opracowanie o życiu i cnotach lub męczeństwie sługi Bożego. Pisemną relację przekazuje się także Ojcu Świętemu. To on wydaje dekret o heroicznosci cnót lub o męczeństwie. To otwiera już ostatni etap procesu. Do beatyfikacji wymagane jest teraz stwierdzenie przynajmniej jednego cudu dokonanego za przyczyną sługi Bożego. Najczęściej mamy do czynienia z uzdrowieniami lub nawróceniami. Po dokładnym zbadaniu okoliczności cudu wydaje się potwierdzający go dekret. Następuje uroczysta beatyfikacja. Odtąd daną osobę określa się mianem błogosławionej. Można jej oddawać publiczny kult, ale tylko na określonym terenie (w danej diecezji, kraju, wspólnotie zakonnej). Do kanonizacji, czyli uznania kogoś za świętego, konieczny jest kolejny cud, który ma miejsce już po beatyfikacji. Po ogłoszeniu osoby świętą można jej oddawać kult już w całym Kościele, poświęcać jej świątynie, włączać do liturgii. Różnica między błogosławionym a świętym jest jedna: w obszarze, na jakim dozwolony jest kult tej osoby. W przypadku błogosławionego - jego kult **może** odbywać się tylko na określonym terytorium; w przypadku świętych - taki kult jest **nakazany** w całym Kościele. Zarówno błogosławieni, jak i święci cieszą się radością przebywania w gronie zbawionych w chwale nieba. Aktualne szczegółowe regulacje dotyczące procesów beatyfikacyjnych i kanonizacyjnych znajdują się w Konstytucji Apostolskiej Jana Pawła II *Divinus perfectionis Magister* z 1983 r. Benedykt XVI zmienił praktykę z czasów Jana Pawła II, by papież osobiście przewodniczył wszystkim beatyfikacjom i kanonizacjom. Obecnie papież sprawuje jedynie uroczyste Msze kanonizacyjne; beatyfikacji natomiast dokonuje jego delegat. Wyjątkiem była beatyfikacja Jana Pawła II w dniu 1 maja 2011 r., której Benedykt XVI przewodniczył osobiście na Placu św. Piotra w Rzymie. **Pierwszą kanonizacją** przeprowadzoną przez papieża było ogłoszenie w 993 r. świętym biskupa Augsburga, Ulryka, przez Jana XV na Synodzie Laterańskim.. W każdą niedzielę w czasie Eucharystii wyznajemy wiarę w **"świętych obcowanie"**. Co to oznacza? Jak zaznaczył Sobór Watykański II w Konstytucji *Lumen gentium*: Dopóki Pan nie przyjdzie w majestacie swoim, a wraz z Nim wszyscy aniołowie, dopóki po zniszczeniu śmierci wszystko nie zostanie Mu poddane, jedni spośród Jego uczniów pielgrzymują na ziemi, inni, dokonawszy żywota, poddają się oczyszczeniu, jeszcze inni zażywają chwały, widząc «wyraźnie samego Boga troistego i jedynego, jako jest». Wszyscy jednak, w różnym stopniu i w rozmaity sposób, złączeni jesteśmy wzajemnie w tej samej miłości Boga i bliźniego i ten sam hymn chwały śpiewamy Bogu naszemu. Wszyscy bowiem, którzy należą do Chrystusa, mając Jego Ducha, zrastają się w jeden Kościół i zespalają się wzajemnie ze sobą w Chrystusie (nr 49). Tajemnica świętych obcowania odzwierciedla nie tylko pochodzenie, ale i naturę Kościoła. Chrystus jest Głową Kościoła zarówno cierpiącego zadośćuczynienie w czyśćcu, Kościoła tryumfującego w niebie, jak i Kościoła walczącego na ziemi. Jest to ten sam Kościół Jezusa Chrystusa, który funkcjonuje w trzech wymiarach. Istotą **nieba** jest wspólnota zbawionych w komunii "życia i miłości". Jest to jednocześnie stan pełni wszystkiego, pełni życia. Jako pojęcie eschatologiczne oznacza wieczne zbawienie po śmierci lub "bycie z Chrystusem" (Flp 1, 23), wspólnotę z Nim. Do Kościoła niebiańskiego należą wszyscy święci w niebie wraz z Maryją i aniołami. Wstawiennictwo świętych utwierdza "Kościół świętości" przez zasługi, które zdobyli oni na ziemi. Sobór Watykański II przypomina, że istnieje ich "braterska troska" o nas. To jest patronat wszystkich zbawionych nad ich braćmi pielgrzymującymi do wieczności. Kult świętych to wyraz aktywnej więzi nieba z ziemią. Skuteczne staje się zatem wstawiennictwo świętych za nami. Obcowanie świętych to wzajemna wymiana darów duchowych między niebem, czyśćcem a ziemią. Wzajemnie udzielanie się dóbr duchowych realizuje się przez modlitwę, sakramenty (szczególnie Eucharystię) i odpusty.